

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 51 0 Rs 196840 24 Rev
Sarajevo, 03.09.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Fatime Mrdović, kao predsjednice vijeća, Marijane Omerčaušević i Slavice Čindrak, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja N.V. iz P., ulica V.P. ...., koga u revizijskom postupku zastupa Vujadin Ljubojević, advokat iz Prnjavora, protiv tuženog Srednjobosanski kanton/ Kanton Središnja Bosna, zastupan po Kantonalnom javnom pravobranilaštvu Vitez, kao zastupniku po zakonu, radi ostvarivanja prava iz radnog odnosa i diskriminacije, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku broj. 51 0 Rs 196840 23 Rsž od 02.11.2023. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 03.09.2024. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova nastalih u povodu revizije.

O b r a z l o ž e n j e

Stavom prvim izreke prvostepene presude Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 Rs 196840 21 Rs od 13.09.2022. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi:

„Utvrđuje se da je tužilac diskriminisan u odnosu na sudiju S.R. i u odnosu na sudije Općinskog suda u Jajcu te Općinskog suda u Sarajevu, čije je prebivalište udaljeno više od 70 km od sjedišta suda, u pogledu ostvarivanja prava na troškove prijevoza na posao za dane vikenda i dane državnih i vjerskih praznika.

Poništavaju se kao nezakonite odluke Rješenje broj 04 0 Su 101105 21 Su 20 od 11.11.2021. godine u cijelosti, a rješenje broj 04 0 Su 101105 21 Su 20 od 04.10.2021 godine isključivo u stavu tri izreke, te se utvrđuje da na pravoj snazi ostaje rješenje broj 04 0 Su 080612 18 Su 12 od 26.03.2018. godine.

Stavom dva (II) navedene presude sud se oglasio nenadležnim za postupanje po tužbi tužitelja protiv tuženog te su ukinute sve provedene radnje i tužba tužitelja je odbačena u dijelu postavljenog tužbenog zahtjeva kojim se traži poništenje kao nezakonitih odluka broj 04 0 Su 100820 21 Su 22 od 27.10.2021. godine i Rješenje broj 04 0 Su 100820 21 Su 22 S.J od 27.10.2021. godine od 08.11.2021. godine u cijelosti, kao i tužbenog zahtjeva da se obaveže tuženi da tužioca vrati na dužnost predsjednika izvršnog odjeljenja.

Stavom tri (III) navedene presude obavezan je tužitelj da tuženom nadoknadi troškove postupka u iznosu od 3.569,20 KM sve u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti odluke“.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku broj: 51 0 Rs 196840 23 Rsž od 02.11.2023. godine je odlučeno:

„Žalba tužitelja se odbija kao neosnovana i potvrđuje presuda Općinskog suda u Travniku broj: 51 0 Rs 197287 21 Rs od 14.11.2022. godine u stavu jedan (I) kojim je odbijen

tužitelj sa tužbenim zahtjevom, dok se u stavu dva (II) kojim se sud oglasio stvarno nenadležnim i stavu tri (III) kojim je odlučeno o troškovima postupka prvostepena presuda ukida i predmet vraća na ponovni postupak i odluku“.

Protiv drugostepene presude u dijelu odluke koja se odnosi na stav I izreke reviziju je blagovremeno izjavio tužitelj i to zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači usvajanjem tužbenog zahtjeva u cijelosti, uz obavezivanje tuženog na naknadu troškova cjelokupnog postupka, ili pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje, sve uz naknadu troškova postupka. Tražio je i troškove sastava revizije u iznosu od 360,00 KM.

Tuženi je podnio odgovor na reviziju kojim je osporio revizijske tvrdnje tužitelja i predložio da se revizija odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama propisanim odredbom člana 241. stav 1. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu ZPP), ovaj revizijski sud je odlučio:

Revizija nije osnovana.

Predmet spora, u ovoj fazi revizijskog postupka, je zahtjev tužitelja za zaštitu od diskriminacije (utvrđenje i otklanjanje diskriminacije) u pogledu ostvarivanja prava na troškove prijevoza za dane vikenda, državnih i vjerskih praznika i s tim u vezi poništenje kao nezakonitih rješenja broj 04 0 Su 101105 21 Su 20 od 11.11.2021. godine u cijelosti, a rješenje broj 04 0 Su 101105 21 Su 20 od 04.10.2021 godine u stavu tri izreke, te da na pravnoj snazi ostaje rješenje broj 04 0 Su 080612 18 Su 12 od 26.03.2018. godine.

U postupku koji je prethodio reviziji utvrđeno je, u bitnom, slijedeće činjenično stanje:

Tužitelj je odlukom Visokog sudskog i tužilačkog vjeća BiH broj 04-07-3-106-15/2018 od 21.12.2017. godine, imenovan za sudiju Općinskog suda u Bugojnu, sa preuzimanjem dužnosti dana 01.02.2018. godine. Nakon stupanja na dužnost tužitelj, koji je do tada živio sa porodicom (suprugom i djecom) u Prnjavoru, morao je sebi obezbijediti smještaj i u tu svrhu je u Bugojnu iznajmio stan. Inače bitno je reći da je Prnjavor od Bugojna udaljen 180 km. Odlukom Ustavnog suda BiH broj AP 2985/19 od 08.07.2021. godine, između ostalog, utvrđeno je da je tužitelj diskriminiran u odnosu na državne službenike na nivou F BiH u pogledu prava na naknadu troškova odvojenog života i smještaja, te da mu po tom osnovu pripada naknada u obimu utvrđenom Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaća. Nakon što je podnio zahtjev za ostvarivanje prava koja su mu povrijeđena prema Odluci Ustavnog suda BiH, predsjednica Općinskog suda u Bugojnu je donijela novo rješenje kojim je utvrdila pravo tužitelja na naknadu za odvojen život i smještaj, a ukinula pravo tužitelja na naknadu troškova prijevoza za vikende i praznike, koju je naknadu (vikend kartu) tužitelj ostvarivao od 27.2.2018. godine do 04.10.2021. godine. Dalje, utvrđeno je da je navedena naknada isplaćivana sudiji S.R. u periodu od 01.11.2017. godine pa do 01.02.2022 godine, kada je i ona prestala primati navedenu naknadu jer je ostvarila pravo na naknadu za odvojeni život, ali također i sudijama Općinskog suda u Jajcu i Općinskog suda u Sarajevu, čije je prebivalište udaljeno više od 70 km od sjedišta suda, s tim da ovi (utvrđeno je za sudije u Jajcu) nisu ostvarivale naknadu za odvojen život.

¹ “Službene novine F BiH“ broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

Odluku o odbijanju tužbenog zahtjeva prvostepeni sud je donio na osnovu zaključka da tužitelj u toku postupka nije dokazao da je odluka predsjednice Općinskog suda u Bugojnu, kojom je tužitelju obustavljena isplata troškova tkz. vikend karte, imala bilo kakve veze sa navodima o kažnjavanju, diskriminaciji ili diskreditaciji tužitelja već je rezultat ostvarenog prava tužitelja na odvojeni život i smještaj, u mjestu rada.

Drugostepeni sud je prihvatio kao pravilne i potpune činjenične i pravne zaključke prvostepenog suda, pa je u ovom dijelu odbio žalbu tužitelja i potvrdio prvostepenu presudu.

Neosnovano tužitelj u reviziji prigovara da je pobijana presuda rezultat povrede odredaba parničnog postupka iz člana 209. u vezi sa članovima 8. , 191. stav 4. i 231. ZPP.

Suprotno prigovoru tužitelja, obrazloženje drugostepene presude sadrži razloge o odlučnim činjenicama koje su sudu poslužile kao stvarni i pravni osnov za donošenje odluke, pri čemu ti razlozi nisu nejasni, nepotpuni ili kontradiktorni, tako da obrazloženje drugostepene presude po svom sadržaju odgovara zahtjevu koji je u tom pogledu postavljen odredbom člana 191. stav 4. ZPP.

Pravilno je drugostepeni sud primijenio odredbu člana 231. ZPP jer je u obrazloženju svoje odluke ocijenio sve žalbene navode koji su od odlučnog značaja, pa tako i žalbeni navod o nepravilnoj primjeni pravila o teretu dokazivanja iz člana 15. Zakona o zabrani diskriminacije BiH od strane prvostepenog suda. Razlozi koje je drugostepeni sud naveo po svom sadržaju u suštini predstavljaju odgovor na žalbeni navod o pogrešnoj primjeni pravila o teretu dokazivanja, pri čemu su ti razlozi u dovoljnoj mjeri jasni i razumljivi.

Suprotno prigovoru tužitelja, pravilno je drugostepeni sud zaključio da je prvostepeni sud sve izvedene dokaze cijenio u skladu sa odredbom člana 8. ZPP i na osnovu slobodne ocjene izvedenih dokaza utvrdio pravno relevantne činjenice u ovoj pravnoj stvari. Prvostepeni sud je u obrazloženju svoje presude opisao pojedinačnu ocjenu dokaza, doveo svaki ocijenjeni dokaz u vezu sa drugim dokazima i izveo zaključak o stepenu dokazanosti odlučnih činjenica.

Nije ostvaren ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Tužitelj je svoj zahtjev, kako to ponavlja i u reviziji, zasnivao na tvrdnji da je u odnosu na sudiju R., bio diskriminisan lišavanjem prava na naknadu troškova prijevoza do mjesta stanovanja i da ga je tužena stavila u nepovoljan položaj i u odnosu na druga lica tj. sudije Općinskog suda u Jajcu i Sarajevu.

Neosnovano tužitelj u reviziji prigovara da je pobijana odluka rezultat pogrešne primjene odredbe člana 15. Zakona o zabrani diskriminacije BiH² (u daljem tekstu: ZZD BiH), navodeći da, suprotno stavu sudova nižeg stepena, tužitelj kao žrtva diskriminacije nema teret dokazivanja „vjerovatnosti diskriminacije“, već samo obavezu da učini vjerovratnim da je došlo do diskriminacije.

Prema odredbi člana 15. stav 1. ZZD BiH kada lice ili grupa lica u svim postupcima predviđenim ovim zakonom, na osnovu njima raspoloživih dokaza, učine vjerovratnim da je

---

² „Službeni glasnik BiH“ broj: 59/09 i 66/16

došlo do diskriminacije, teret dokazivanja da nije došlo do diskriminacije leži na suprotnoj strani.

Stepen vjerovatnosti da je došlo do diskriminacije, koju ima u vidu odredba člana 15. stav 1. ZZD BiH, je pretežna, a ne visoka vjerovatnoća. Pretežna vjerovatnoća postoji kada se zaključak o postojanju diskriminacije čini izglednijim od zaključka da diskriminacije nije bilo, a ti izgledi se zasnivaju na dokazima na kojima se zasniva tvrdnja da je došlo do diskriminacije. Kada tužilac sa stepenom pretežne vjerovatnoće dokaže da je do diskriminacije došlo, tada se na tuženog prebacuje teret da sa stepenom sigurnosti (izvjesnosti) dokaže da nije došlo do diskriminacije.

Dakle, suprotno pravnom stavu tužitelja, odredba člana 15. stav 1. ZZD BiH sadrži zajednički i dvostepeni teret dokazivanja za obje stranke u antidiskriminacijskoj parnici, ali sa različitom mjerom utvrđenosti činjenica za tužitelja (pretežna vjerovatnoća) i tuženog (sigurnost/izvjesnost). Stoga neznatne terminološke nepreciznosti prvostepenog suda („vjerovatnost diskriminacije“ umjesto „vjerovatnost da je došlo do diskriminacije“) na kojima se insistira u reviziji, u suštinskom pravnom smislu nemaju značaj pogrešne interpretacije i primjene člana 15. stav 1. ZZD BiH, budući da iz obrazloženja nižestepenih presuda jasno proizilazi da su sudovi pravilno rasporedili teret dokazivanja u ovoj pravnoj stvari.

Pravilno su sudovi nižeg stepena primijenili odredbe članova 2. stav 1. i 15. stav 1. ZZD BiH, kada su zaključili da tužitelj nije diskriminisan i da postupanje tužene nema obilježja ni direktne niti indirektno diskriminacije. Naime, prema pravnom shvatanju ovog suda, svrha propisivanja naknade za odvojen život od porodice jeste da poslodavac nadoknadi zaposleniku povećane troškove života koje mu objektivno mogu nastati iz razloga što mu je različito mjesto rada i života (kako njegovog tako i porodice) i služi za pokriće uvećanih troškova stanovanja, lokalnog prijevoza, prehrane, ali i svih troškova koji zaposleniku nastanu u vezi sa putovanjima izvan mjesta u kojem radi te povratak u mjesto rada, ukoliko su ta putovanja lične prirode.

Diskriminacija postoji kada se prema određenim licima različito postupa u odnosu na druga lica, u istoj ili uporedivoj situaciji, zbog nekog njihovog ličnog (urođenog ili stečenog) svojstva, pri čemu različito postupanje uključuje svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti (član 2. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije).

Pravilno su sudovi nižeg stepena zaključili da je tuženi tokom postupka dokazao da njegovo postupanje u konkretnom slučaju nije bilo zasnovano na nekom zabranjenom osnovu razlikovanja (koji tužitelj nije ni naveo), odnosno da nije imalo za svrhu ili posljedicu povredu njegovih prava na naknadu i stvaranje diskriminatorne posljedice.

Nije sporno za ovaj revizijski sud da je tužitelj tokom postupka dokazao da se radnja tuženog zbog koje je podnio tužbu zaista i desila i da je sudija istog suda Radivojević primala naknadu u vrijeme kada se on obratio sudu za zaštitu svojih prava, ali je ova naknada ukinuta i toj sudiji zbog ostvarivanja naknade za odvojen život. No, za utvrđenje diskriminacije je bitno da se različito (nepovoljno) postupanje prema određenoj osobi (tužitelju) može uporediti sa postupanjem prema drugoj osobi u sličnoj situaciji, odnosno komparatorom, koji se od žrtve diskriminacije razlikuje po nekoj pravno zaštićenoj osnovi iz člana 2. stav 1. ZZD BiH.

Nesporno je da se sudija Općinskog suda u Bugojnu, kao i sudije Općinskih sudova u Jajcu i Sarajevu nisu nalazili u sličnoj činjeničnoj situaciji kao i tužitelj jer oni (u Jajcu) nisu primali naknadu za smještaj i odvojen život, zbog čega tužitelju ne mogu biti komparatori.

Zbog toga su pravilno sudovi nižeg stepena zaključili da je tuženi tokom postupka sa stepenom sigurnosti dokazao da nema različitog postupanja prema tužitelju, koji nije dokazao da je ponašanje predsjednice suda bilo uslovljeno nekom pravno zaštićenom osnovom iz člana 2. stav 1. ZZD BiH, koji tužitelj u ovom predmetu nije ni naveo.

Kako nisu ostvareni revizijski razlozi, kao ni razlog na koji ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je primjenom odredbe člana 248. ZPP reviziju tužitelja odbiti kao neosnovanu.

U skladu sa odredbom člana 397. stav 1. u vezi sa odredbom člana 386. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova nastalih u povodu revizije jer isti nije postigao uspjeh u revizijskom postupku.

Predsjednica vijeća
Fatima Mrdović, s.r.